

Política | Actualitzat el 18/07/2021 a les 20:00

Pep Cruanyes: «Els responsables de la repressió han de ser processats»

L'advocat i president de la Caixa de Solidaritat n'explica el paper i reclama respondre políticament a les accions de la justícia espanyola: "Si la resposta és només pagar, seria abaixar el cap"

Pep Cruanyes | Yvelisse Teixeira

Historiador i advocat, Pep Cruanyes és coordinador de la Comissió de la Dignitat, l'entitat que va encapçalar la campanya pel retorn dels Papers de Salamanca i que ha fet una tasca ingent per recuperar la memòria democràtica. Ara acaba d'assumir la presidència de la Caixa de Solidaritat (<https://www.naciodigital.cat/noticia/222140/caixa-solidaritat-pla-b-fons-risc-govern>), un instrument per respondre a les persones represaliades. Les darreres han estat els exalts càrrecs perseguits pel Tribunal de Comptes (<https://www.naciodigital.cat/noticia/222123/govern-crea-fons-complementari-riscos-afrentar-fiances-tribunal-comptes?rlc=an>).

Creu de Sant Jordi, Cruanyes va ser vicepresident de l'ANC i és un nom destacat en l'independentisme civil. Hi hem conversat per parlar sobre els darrers episodis de la repressió, la nova llei de Memòria Històrica, el paper de les entitats cíviques i l'evolució del Col·legi d'Advocats.

- Ha assumit la presidència de la Caixa de Solidaritat. La caixa vol ser un pla B en cas que es tombi el fons creat per la Generalitat per respondre a les fiances del Tribunal de Comptes?

- La Caixa és un organisme que atén les persones represaliades i no ha deixat de fer. Es va crear per una necessitat, després del judici contra el Govern d'Artur Mas pel 9-N. Després va venir l'1-O i ara arriba la tercera onada, contra Exteriors. A partir del 2017, comencen les detencions contra moltes persones per manifestacions, s'imposen multes... Neix d'Òmnium i l'ANC, però després es decideix que es converteixi en un organisme independent. La Caixa de Solidaritat ha anat parant els cops forts i s'ha anat mantenint.

- A quantes persones ha atès?

- En aquests moments, passem de llarg de les 600 persones ateses. Des del gener fins ara, hi ha unes 90 persones que han estat ajudades. De tota mena. Gent gran, gent jove, d'actes de protesta, de manifestacions, de tots els àmbits de la repressió. Ara es torna a presentar un embat important. La repressió té l'objectiu d'arruïnar la vida de la gent. No és només fer por a perdre la llibertat, sinó fer que la gent pensi que pot perdre el seu patrimoni. És així a tot arreu des de la Inquisició. Ara no hi ha pena de mort, però les penes són immenses. Aquí hem arribat a una situació paradoxal. Un organisme com el Tribunal de Comptes, que té unes funcions d'auditoria de l'administració, està aplicant criteris polítics. La Caixa de Solidaritat és un element més en la lluita contra la repressió. El Govern ha fet un pas, que és ajudar aquest aval, per aturar l'embargament.

[noticia]222140[/noticia]

- La Caixa recull diners i lluita també per recuperar quantitats que han estat doblades.

- Sí. L'1-O, el Tribunal de Comptes i el jutjat número 13 van fer consignar doblades les mateixes quantitats pels mateixos fets. Considerant, amb totes les cometes del món, que hi hagués hagut malversació, s'hauria de pagar una vegada, no dues. Les qüestions econòmiques, d'existir, les tracta el Tribunal de Comptes, i les jurídiques el jutjat. Quan Salvadó i Jové van passar al Tribunal Superior de Justícia, es va dir que s'havia de consignar i ho van admetre. Aquí hi ha un abús de mesures cautelars.

- Fins a quin punt aquest tipus d'iniciatives, com la Caixa de Solidaritat, no són hereves d'una cultura resistencialista? No hi ha un excés de voluntarisme?

- La Caixa de Solidaritat ja ho ha dit. L'única resposta que s'ha de donar a la repressió no és la de pagar. Nosaltres ajudem un seguit de persones que poden quedar en una situació de ruïna. Per segons qui, 3.000 euros pot ser la ruïna. Però l'important aquí és la lluita política. El que no tindria sentit és que això no es combati d'una manera clara. Si la resposta a la repressió és només pagar, no anirem bé, seria abaixar el cap. Però la crítica de voluntarisme no l'acceptaria. Això és com una guerra. En una guerra calen hospitals de sang. Nosaltres som com un hospital. Però en una guerra si no hi ha els soldats al front i no es combat, no té sentit.

Pep Cruanyes, al seu despatx de Barcelona. Foto: Yvelisse Teixeira

- En tot cas, creu que té sentit que la gent assumeixi una part d'aquestes quantitats.

- Nosaltres, com a dipositaris d'aquestes xifres enormes que aporta la gent, el que hem de fer és gestionar aquestes quantitats d'una manera el màxim d'efectiva. Per això estem treballant per demanar la restitució d'aquestes quantitats dobles, denunciant la injustícia d'aquest fet. Si recuperem els quatre milions doblats, no haurem de demanar a la ciutadania que faci més esforç.

- Des que ha esclatat el tema de les fiances del Tribunal de Comptes, quants diners han entrat a la Caixa de Solidaritat?

- Aquests dies s'ha arribat a 950.000 euros. A la Caixa sempre hi ha hagut un coixí d'uns 250.000 euros. És una cosa extraordinària. Des de l'inici, la Caixa de Solidaritat ha pagat en total uns 14 milions d'euros. Per això és una gran responsabilitat gestionar-los bé. L'objectiu ha de ser recuperar aquests diners i pensar com es retornen a la gent. Que voldrà dir que hem superat la repressió.

[noticia]208646[/noticia]

- És imminent l'aprovació per l'executiu espanyol d'una nova llei de memòria històrica (<https://www.naciodigital.cat/noticia/208646/llei-memoria-democratica-espanyola-declaranuls-ple-dret-tots-judicis-franquisme>) . La llei estatal vol crear un banc d'ADN de Víctimes i contempla la pena d'enaltiment del franquisme i la prohibició d'entitats que el defensin. Com a coordinador de la Comissió de la Dignitat, quina valoració en fa?

- La principal crítica que fem al projecte és que no afronta d'una manera clara la reparació de les víctimes del franquisme. Crea una fiscalia que no serveix per res perquè no té competències per processar crims de la dictadura. Més de 80 anys després de la fi de la Guerra Civil, encara s'ha

---

de fer la llei definitiva de la Memòria. S'han de resoldre definitivament totes les qüestions pendents.

- Quines són les més evidents?

- El retorn dels patrimonis decomissats, del que llavors va ser el Tribunal de Comptes. La llei diu que es farà un inventari dels béns decomissats i es buscarà una forma de reconeixement. Els donaran un diploma? En el tema de les fosses, l'Estat ha fet tard. La Generalitat n'ha obert moltes, com també al País Valencià. Esperem que el govern espanyol no vulgui ara intervenir-hi. Si de cas, que faci una tasca de suplència allí on no es fa. Aquí també batega un sentiment centralista.

"S'han de resoldre definitivament totes les qüestions pendents sobre memòria democràtica, com el retorn dels patrimonis decomissats"

- El projecte apunta cap a les entitats que enalteixen el franquisme, com la Fundació Francisco Franco.

- Una cosa que s'ha de dir sobre aquesta fundació és que l'arxiu d'un antic cap de l'estat no pot estar en una fundació privada. I d'això no veig que en parli. Hi ha coses que estan fetes per tenir algun vot. La llei inclou una disposició addicional pensada per al PNB. Diu que li tornaran o buscaran una compensació per l'edifici que el govern basc tenia a París. Als únics a qui se'ls ha restituit patrimoni han estat els partits, els sindicats i la família de Juan Negrín. I els altres? Un altre tema: el franquisme va declarar il·legal la moneda republicana. Van fer obligatori entregar la moneda si no es volia anar a la presó. Els únics estalvis de la gent es van perdre. La llei diu que això ho estudiaran...

Pep Cruanyes en un moment de l'entrevista. Foto: Yvelisse Teixeira

- La recuperació de la memòria li sembla encara una tasca pendent?

- Home, què ha fet el govern espanyol per la memòria? Canviar Franco de lloc. Si ens quedem en això, tot és de cara a la galeria. Són coses simbòliques.

- Li sembla bé el programa de fosses que ha engegat la Generalitat? Ha permès documentar-ne més de 500 i recuperar centenars de cossos.

- És una bona feina que, tot i que arriba tard, era necessària. La memòria és reparar de manera efectiva a les víctimes com als desapareguts, i com es va fer amb la llei del Parlament, que va anul·lar els consells de guerra. La llei de la Generalitat va establir que eren il·legals. En la llei espanyola es diu que són il·legítims. Per què es passa tan de puntetes sobre això?

"Si no s'atura la barbaritat del Tribunal de Comptes, no es donen condicions per al diàleg"

- Estava previst per aquest 18 de juliol de desmuntar el monument franquista a l'Ebre, però sembla que el tema s'allarga.

- Es van demanar unes mesures cautelars (<https://www.naciodigital.cat/noticia/221939/aturen-retirada-monument-tortosa-franquista>) i de moment les han concedit mentre no es resolgui la

impugnació de la decisió d'enderrocar el monument. Fa molts anys que no hi hauria de ser aquest monument. Es va fer una votació a Tortosa, que va ser un error. Alguns parlen de reinterpretar-lo. Però un monument té una significació molt clara. Sempre serà el que és. La memòria es conrea de moltes maneres. A Berlín, veus perfectament què va ser el nazisme. Aquí, si vas al Poblenou, veuràs la fàbrica del cànem, que va ser un camp de concentració, on van morir moltes persones. No hi ha ni una placa que els recordi. A Tortosa, els franquistes van posar el monument on és per enaltir les seves "glòries". Van intentar, des de l'Ajuntament, que algun escultor volgués transformar el monument. Però ningú amb cara i ulls s'hi va voler posar.

[noticia]221939[/noticia]

- Com contempla el nou context amb la taula de diàleg?

- Jo penso que el govern espanyol no està massa disposat a un diàleg. Totes les declaracions que fa són de suport a la tesi de l'Estat, que ha estat per anar contra tots els drets i llibertats. El que li ha dit el Consell d'Europa sembla que li rellisca. Dificilment es pot arribar a un marc de diàleg si no s'està disposat a discutir-ho tot. Si no s'atura la repressió, si no s'atura la barbaritat del Tribunal de Comptes, no es donen condicions per al diàleg. Només una consellera ha fet un vot particular i els ha dit la veritat, dient que havien de fer una anàlisi comptable i estan donant criteris polítics que no són de la seva competència. Els està dient que estan prevaricant. El Tribunal de Comptes ha arribat a declarar il·legals reunions on s'han trobat acadèmics. Si no som capaços de reaccionar davant de la situació, estem perduts tots. Perquè vol dir que l'Estat se sent prou fort per esclafar qualsevol dissidència. Un Estat fa fallida quan un aparell judicial no és capaç de garantir les llibertats.

- Però davant d'això, què hauria de fer l'independentisme?

- Actuar d'una manera contundent.

Pep Cruanyes: "L'independentisme ha d'actuar sobretot en el pla internacional". Foto: Yvelisse Teixeira

- Per exemple...

- Denunciant políticament el que significa. Sobretot, actuant en el pla internacional. Informar el Consell d'Europa del que està passant. El grup de treball sobre detencions arbitràries de l'ONU va fer una declaració considerant il·legal les detencions il·legals dels presos, que se'ls indemnitzés i que es processés els responsables. S'ha d'informar a les Nacions Unides. L'estat espanyol sempre ha viscut tancat en si mateix i continua pensant així. Però ja fa anys que la justícia no acaba a la frontera sinó que hi ha uns tribunals europeus. El TC no té la darrera paraula i s'ha de sotmetre al Tribunal d'Estrasburg. Això sap com s'ha d'acabar? Amb gent processada. Els responsables de la repressió han de ser processats. No pot tornar a passar el que ja va passar amb el franquisme. I haurèm de fer una altra acció de memòria, que és restituir a les víctimes.

- Creu que això acabarà amb responsables de l'Estat processats?

- Ha d'acabar així. Si no, molt malament per tots nosaltres. Els membres del Tribunal de Comptes, per exemple, actuen incomplint les normes del mateix organisme. Actuar contra els drets humans és un delictes.

"El silenci del Col·legi d'Advocats ha estat eixordador, l'únic que fa és riure les gràcies a l'Estat"

- Va ser vicepresident de l'ANC. Les entitats de l'independentisme civil fan el paper que els toca?

- Les entitats ciutadanes tenen un paper, que és molt diferent del dels partits. L'han de seguir fent. Si hem arribat fins on hem arribat és gràcies al moviment ciutadà, Una de les principals penalitzacions per part de la repressió va ser contra els Jordis, que era penalitzar les associacions. L'Assemblea ha patit els efectes de la repressió. També ha patit les circumstàncies de la pandèmia. És un moviment potent que ha de seguir jugant el seu paper d'una manera independent. Els partits voldrien tenir moviments socials obedients.

- És advocat. Com a jurista, com ha viscut l'evolució del Col·legi d'Advocats de Barcelona, que tan actiu havia estat en la defensa dels drets i les llibertats?

- L'he viscut amb tristesa. El Col·legi d'Advocats ja fa molt de temps que ha deixat de fer el seu paper. No ha de ser com un gremi. Havia de ser una entitat de la societat civil, sensible en tot el relatiu als drets i crític amb el funcionament de la justícia. Més enllà de fer actes amb les autoritats, no se l'ha escoltat. El seu ha estat un silenci eixordador. No s'ha pronunciat en cap dels fets produïts en aquest país, ja des del moment de la sentència de l'Estatut. Amb tot el que ha passat en la justícia, no ha dit res. L'ICAB l'únic que fa és riure les gràcies a l'Estat. És del tot prescindible.